

САНА ОЛОХ

Х А Ъ Ы А Т
1981 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 НУТУТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 5 (6766).

1989 жыл, Тохсунуу 12 күнү,
чэплиэр

Сыаната
3 харчы.

ССКП Киин Комитетын Пленума

1989 жыл тохсунуу 10 күнүгэр ССКП Киин Комитетын учарат, таах Пленума буолла.

Пленум маннык боппуруостары кордо:

1. Советской Союз Коммунистической партиятыттан ССРС народнай депутаттарыгар кандидаттары туруоруу туһунан.

2. ССКП Киин Комитета «Партия, советская веруокка» Ыгы, рымытын туһунан.

3. Советской Союз Коммунистической партиятыттан ССРС народнай депутаттарын быыбарда, рын ытыты туһунан.

Бу боппуруостарга дакылааты ССКП НК Генеральной секретара М. С. ГОРБАЧЕВ охордо.

Пленум Советской Союз Коммунистической партиятыттан ССРС народнай депутаттарыгар кандидаттары туруорда. Киинлэр олохтоммут бэрээдэк быһымыт.

нан ССКП-тан ССРС народнай депутаттары быыбардаааһыга быыбардыыр ком.сс-ыга рега, стра, ланыыга түһэр, аллэхтэрэ.

Пленум «Партия, советская веруокка» ССКП Киин Комитетын Ыгырымытын ылыныа, ол хаһыак, ка бачээттиинэ.

Пленум «ССКП-тан ССРС народнай депутаттарын быыбарда, рын ытыты туһунан» уураады ылыныа. Ол хаһыакка бачээттиинэ. Уурааха этилтер:

1. Коммунистической партия, тан ССРС народнай депутаттары быыбардарыгар ССКП НК Пленумун кулун тутарга Москвага ыма, тарга.

2. ССРС народнай депутаттары быыбардарыгар куоластаа, ымыга ССКП НК чилиннирлэргэ кандидаттары, ССКП Киин Революционной комиссийа чилиннир, ран, ону тэңэ союзнай республи,

калар компартиялары НК, пар, тия крайкомнары уонна обкомна, рын бастагы секретардарын, союзнай республикалар компартия, лары НК иһинэ секретардарын, союзнай республикалар Верхов, ный Советтары Президиум ары, председателиэрин уонна союзнай республикалар Министрлар Со, веттары председателиэрин, иһин ведомстволар уонна тэрлэлэ, министрлар уонна салайааччы, ларыа, ССКП киин оргунтары, састаабыгар киирбэт баймаһыа, уокуруктар командующандары, ытытын, тарга.

3. ССКП НК Политбюроу ары, сокуонунан олохтоммут бэрээдэк быһымынан НК Пленумтар ССРС народнай депутаттары, быыбардарыгар быыбардыыр ком, ссияга куоластааччылар кешпи, биктэрин түһэрэ, тар сорудах, таһаа. (ССТА).

«Мындааайы» совхоз коллективин 1989 сылга социалистическэй ЭБЭҕЭЭГЭЛИСТИВЭТЭ

СҮӨБҮ ИНИИТИГЭР:

— ынах сүөһү ахсаанын 2600, ол иһигэр ынагы 950-та, сылгы ахсаанын 1800, ол иһигэр бизни 1000-га тиэрдэргэ;
— биһир фураажай ынахтан 1680 кг үүтү ыан, государствава 1400 тоннаа туттарарга;

— 250 тонна ынах сүөһү, 90 тонна сылгы этин сохотуспаларга;

— 80 бырыһыанын үрдүк уойуулаа, ынан туттарарга;

— государствава туттарылар үүт 70 бырыһыанын бастагы сүортаадыны со, хотуспаларга. Үүт табаарынааһын 90 бырыһыанга тиэрдэргэ;

— 1 центнер үүт бэйэе тулар сы, натын 2,5 солк. аччатын 61,86 солк., эт 15 солк. аччатын 290,6 солк. тиэрдэргэ.

ХОНУУ ҮЛЭЛЭРИГЭР:

— 400 гектарга туорахтаах культураны ыһан, гектартан оротунан 14-түү цент, нер үүнүүнү ыларга;

— 140 тасна ођуруот астарын үүнэ, ран государствава туттарарга;

— 1 центнер бурдуи бэйэе тулар сы, натын 1,43 солк. аччатын 14 солк. тиэрдэргэ;

— бэйэни толору хааччылаһа туран, ыаллыы совхозтарга 1500 тонна оту, 300 тонна бурдугу уонна 30 тонна элбэх сыллаах от сизматин атыылыарга.

ТУТУУГА:

— совхоз социальной уонна производ, ственной тутууларыгар 1 мол. 300 тыһ. солк. испитальнай угуулары туһанарга;

— 100 тыһ. устуука бетоннай блогу ођорорго. Мантан 215 тыһ. солк. бары, ымы ыларга;

— 4 тыһ. кубометр тутуу маһын бө, лөмнниргэ;

— блогу ођорор сыах коллективин арендада киллэрэргэ.

МЕХАНИЗАЦИЯҔА:

— автоспарканы уонна тракторнай пар, каны арендада киллэрэргэ;

— 1 тасна-километр бэйэе турар сы, натын 0,02 солк. аччатын 0,17 солк., агадсинай гектары ођоруу бэйэе турар сыанатын 0,32 солк. аччатын 5,34 солк. тиэрдэргэ;

— коллективтарга электроэнергия ли, мистин аһара тутуу иһин ыстараайтык, сапацияны олохтуурга.

ТҮҮЛЭЭХ ВУЛДУГАР:

— государствава 25 тыһ. солк. күнд, түүлээһин бултаан туттарарга;

— кадровый булчуттар ахсааннарын 9 ка, любитель булчуттары 4-кэ тиэрдэ, ргэ;

— булчуттары арендада киллэрэргэ.

х х х

— коллективнай, дэңэ иэргэниинэ, бирдинилээн бадараэттэргэ олодуран сы, бастагы кварталдык иһигээн совхоз бар, салааларын арендада киллэрэргэ;

— арендада совхозуонн иһигээн таһа, рыллар ороскуоттары 75 тыһ. солк. ач, чатын, сылы 1 мол. 600 тыһ. солк. ыраас барыстаах түмүктүүргэ.

Сырата таах хаалбат:

Илья Яковлевич Чи, чигинаров — Хатылы из, нислэстин биһир ытыктанар кийитэ. Киини урукку өртүгэр ар сылларга со, веткай, профсоюзнай уонна хаһайыстыбанын үлэлэргэ үтүс сыратын биһирбит иһин. Билигин даһаны общественнай олоххо активнайдык кыт, тар.

Иенсияда тахсан баран, надровой булчут буол, бута. Кэниини сыл, ларга элбэх андаатар, ырыһыас, кини уо, д. а. тириитин туттарда. Се, зон ахсын былаанын ала, ра толорор.

Быһыл уу-хаар татым, сыйан андаатар олус эл, бэе сүөх. Оһон Илья Яковлевич күһүмүттэн Туолума, Бабада сизтэ, ринэн түүлээххэ хаһыан, кинэн элбэх күһүмүт, ды, лын ыһыта. Ол сырата таах хаалбата — тэрдүс кварталга 960 солк. тах, сада сыаналаммыт кы, ларынаах түүлээһин тут, тарда. Ити — былаантан ланна элбэх.

«СО» корр.

Тутуспутунан кырыы учаастакка Репортаж

1988 сыллаахха Сылаан орто оскуолатын бүтэ, рээт, бэйэ буолан тутусп, тутунан кырыы учааста, ка сүөһү көрүүтүгэр тах, сибит ођолор бэрт үчү, гээдик үлэли кылдыан, ларын туһунан совхоз, паркомун секретара И. И. Яковлевтан иһигээн, Оһолуу хорсон кэп, сизэри Сылаан ођделе, ннэтин учаастагар Бэрэ, бэ тиһэһин. Учаастак биригэдиинэ Н. Д. Дьяч, ковскаяны көрөсүөн. Ки, ин бу учаастакка үлэлээ, битэ хайы-үйэ бэйэс, сылыгар барыт, оттон биригэдиинэ бэйэс ик, кие сыла.

— Уолаттар бэйэ бу, лан алтынныга 119 бо, роскуну туһуттара, — диһир Наталья Давыдовна.

— Уһун Күөл бөһүө, лэтин олохтоохторун оч, куугу, маны ођолоро. Үлэлэригэр наһаа эһигэ, тээхтин сыһааннаһаллар. Бөһө да сүөһү көрүүтү, гэр опыта сүөх буолла, лар. ангардас кыһамныы, ларын биллэр, көстөр иһигээннэлэр.

Кырыы учаастакка буоларын курдук, үлэ, ниттэр ођолор дьэһээн олус эрэйдэммиттэрэ. Үгүстэр, ол иһигэр биһ, гээдиин бэйэе эһигэ, ыал, та дуһаахтаһан ођоло, лор эбит. Төһө да ма, нык усулуобуйада ођол, доллор эдэр үлэһиттэргэ баар-сүөх дьэһэлэрин, уруккута ођо садын, ту, лан биһирбиттар. Киин, лэргэ үлэлэһир, сыһаанар усулуобуйаны биригэеде, кыһаһын тэрийэ сатаа, ыттарга харахха быра, дыллар. Оттор мас, муус саппааһырбыт, дьэ сы, лэс. Сыһыаланнарыгар анноох телевизоры көрөр, радио истэр эбиттэр.

Мин кэлиһэр уолаттар үлэлэриттэн сыга иһигээн, биһиртэри букунаа кы, дыллар. Кэсэтинин бас, нас иһигээннэлэр кол, лектив старшайа Алек, сандр Ванштейн сада, ыһыбын.

— Кырдыгыт этэххэ, манна кэлэр былааммыт сүөбэ. Уһун Күөлгэ үлэ, лии сырыттаһытына биһир күн совхоз дирек, циятыгар ыгыран ылан «Бэрэбэ үлэһит илин, тинибэт, сүөһү көрүүтү, гэр үлэлээххит» диһит, тэрэ. Аһыйах хонот ман, на кэлиһипит. Туспа хо, тоннооххут да, олус эргэ, рэн муостата сир кытта тэһигэһипит. Туох да меха,

ниэһиил сүөх. Биһигини кытта Павел Макаров иһигээннэ М. И. Проко, пеевалыын 61 сүөһүнү көрөллөр. Мин Кирилл Аммосовтыын ноһуом та, хаарабын, от кылларэбин, Оттон Ваня Игнатеев, Миша Макаров уонна Да, нил Аренин 40-нуу бо, роскулаахтар. Настав, никтыт Н. С. Протодья, конов.

— Бастаан утаа үлэ, лиргэ ыарахан этэ, — салгы кэпсир Данил Аренин. Кэниини үөрөһөн ыарыһаппаһыт уонна, биһиргэ үлэлэһир буолан, Мария Ионовна мэлдьи сүбэ-ама биһэрэ, Билигин сүөһүлэрбит туруктара үчүгэй. Биһигини кытта эһигэ ыһааһытынан биһир кылаастаахтарбыт Сардана Сивцева, Дуна, Ира Макаровалар үлэ, лиһиллэр.

Салгы ођолор биһир да күн оруу иликтэрин. Бэ, рээ, концерт буолуох, тааһар, кини да иэрдэ, рүлүбэтин туһунан кэп, сиилэр.

— Биһирдэ эмэ сонун иһигэеде, концертка Уһун Күөлгэ автомашинаны таһааран ођолору саала, та сыһыатара буоллар, — бада санаатын этер бири, гээдиин Н. Д. Дьячков, ская. Киини биригэеде бас билэр МТЗ трактордаах буолан оту-маһы, сиилэһи таһыыга улаханнан абы, раммыттарын туһунан үөрө-һөтө кэпсир.

— Ођолор сарсыарда 9 чааска хотонноругар баар буолаллар. Оту, хаон, иһигэеһи нуорма быһыы, тынан сизтэллэр. Сар, сыарда, кыһаа 40 сүөһү, гэ суоттаан 8 баһыы пресс оту сизрэллэр. Кы, Һэз көөннөтөбэ эһиги сиз, тэллэр. Ођолор дьыл, киириниттэр, сүөһү ула, ханнык мөлтөсүт биһирэ, мэттигэр, кэлбиттэрэ. Сүө, һүлэр билигин туруктара биллэрдик түбүстэ. Уо, латтар көрсүлэрэ, үлэ, Һиттэрэ — үтүөкэниэх дьон, — кэпсэтинин түмүк, түүр наставник Николай Семенович.

А. МАКАРОВ.

Снимокка: сүөһүттэр (халастаһа бастаһы) Па, вел Макаров, Николай Семенович Протодьяко, нов, Иван Игнатеев, Да, нил Аренин, Кирилл Аз, мосов, Александр Ван, шев, Михаил Макаров.

Автор фотота.

Быһаарар созхоз парткомун сжээтара Н. Н. Хоютаюг

— Аһыт сылга боро, дуунсуһа нымтаабыт сү, рүн биричиннэһинэн бы, лаһениаах төрөбү ыла, тахпыт буолбута. Быһыл болдомтону бу боппуруос, ка уурбыйт. Үүтү-дүүтэ Мырылаада уонна Мында, баһыга 294 ынахха кон, туруомуур тиэргэнигэр үлэлэтиэхпит. Улахан үлэ, ыһыныһыттар, механи, затордар мастерствола, рын үрдэтиигэ уурулдуо, да. Ођделениеларга 4 зооветеринарлар үлэлэх,

тэрэ, механизатордар кы, лаастарын үрдэтиигэ үлэ, ытыһылаа. Ый түмүк, тэһиги сүөһү тургутун биохимическэй анализта, ра оңсчулаан специалис, таһыттын ырытылыһылаа, практикалыһаа. Механизацияда былаан, ныммыт ороскуоттары бырыһыныһын аччатыы, суотутар элбэх кэмчилээ, һин таһаарыллыа. Сан, паас чреһы үбэтиитэн, техника таах туруутун техника таах ситиһиһэ, лаһа аччатыы ситиһиһэ,

лиэ. Сир үлэтин салаа, тыгар элбэх сыллаах оту, үчүгэй хаачыстыбааа, оту, бурдугу, кириннэ, ин ыһаллы совхозтар, атыылааһыннан 414 тыһ. солк. дохуот ыһыллыа. Үлэһиттэри экономиче, скэй үөрөхтөөһин кордо, булгэ сеп түбөһиннэри ыһыллар. Совхоз спе, циалистарыгар В. П. Чи, чигинаров быһааччы са, лаһатыһын экономиче, скэй семинар былаан, наахтын үлэлэһир.

